Prof. dr hab. Krystyna Poznańska
Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

Biuro Rady Awansów Naukowych
Wpływ 06-09-2022
Załącznik 123/2022

RECENZJA

rozprawy doktorskiej p. mgr. Gora Martirosyana pt. *„Uwarunkowania i perspektywy przedsiębiorczości imigrantów ormiańskich w Polsce ”*, napisanej pod kierunkiem naukowym dr hab. Dariusza Nowaka, prof. UEP Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu.

1. Podstawy formalne recenzji

Podstawą formalno-prawną sporządzenia recenzji stanowi pismo p. prof. dr hab. Barbary Jankowskiej, przewodniczącej Rady Awansów Naukowych, z dnia 31 maja 2022 roku z prośbą o sporządzenie recenzji pracy doktorskiej pt. *„Uwarunkowania i perspektywy przedsiębiorczości imigrantów ormiańskich w Polsce ”*, autorstwa p. mgr. Gora Martirosyana.

W aspekcie prawnym podstawy formalne sporządzenia recenzji zostały określone w art. 179. Ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018, poz.1669) oraz przepisach dotyczących art.13. ust.1 Ustawy z dnia 14 marca 2003 o stopniach i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. 2017, poz. 859).

2. Uzasadnienie wyboru rozprawy doktorskiej

Podjętą w rozprawie doktorskiej problematykę uważam za ważną i aktualną. Wzmożone procesy imigracyjne, które obserwowane są w Europie od początku XXI wieku z jednej strony wpływają pozytywnie na wzrost i ożywienie gospodarcze w krajach napływu imigrantów. Z drugiej zaś strony, procesy te mogą wiązać się z wieloma problemami o charakterze o charakterze ekonomicznym, społecznym, politycznymi kulturowym oraz religijnym. Jak

podkreśla się w wielu raportach, również w Polsce, procesy migracyjne odgrywają coraz większe znaczenie i powodują wiele skutków zarówno pozytywnych, jak i negatywnych. Do pozytywnych skutków należy niewątpliwie zaliczyć tworzenie i wdrażanie nowych innowacyjnych rozwiązań, tworzenie nowych miejsc pracy, współuczestnictwo w rozwoju gospodarczym. Przedsiębiorstwa tworzone przez imigrantów, w szczególności w pierwszej fazie ich rozwoju, borykają się jednakże z wieloma barierami rozwoju o charakterze organizacyjnym, ekonomiczno, finansowym i prawnym. Stad też, szczególnie istotne jest pytanie o czynniki motywujące imigrantów do podejmowania własnej działalności gospodarczej, jak o czynniki ograniczające rozwój przedsiębiorczości. Biorąc pod uwagę, iż wiedza na temat przedsiębiorczości Ormian w gospodarce polskiej jest rozproszona i niepełna, identyfikacja procesów przedsiębiorczości wśród imigrantów ormiańskich wydaje się szczególnie istotna. Wiedza o tych procesach może być bowiem przydatna do lepszego postrzegania grup etnicznych w Polsce, jak też do formułowania nowych kierunków polityki przedsiębiorczości, w tym polityki wobec imigrantów. Należy podkreślić, iż Doktorant umiejętnie zdiagnozował lukę badawczą, a następnie przeprowadził własne badania empiryczne, w których podjął się próby identyfikacji mechanizmów powstawania i funkcjonowania przedsiębiorstw prowadzonych przez imigrantów ormiańskich w Polsce. Wybór tematu rozprawy doktorskiej jest właściwy, w pełni merytorycznie uzasadniony oraz ma duże znaczenie z punktu widzenia praktyki funkcjonowania przedsiębiorstw zakładanych przez imigrantów.

3. Cele i hipotezy badawcze rozprawy doktorskiej

We wstępie Doktorant sformułował cel główny rozprawy, którym było *„rozpoznanie mechanizmów powstawania i funkcjonowania przedsiębiorstw prowadzonych przez ormiańskich imigrantów w Polsce "* (strona 12 rozprawy). Oprócz celu głównego w pracy przedstawił również cele cząstkowe, do których zaliczył :

1. Cel teoretyczny, w ramach którego usystematyzowano dorobek literatury przedmiotu dotyczący przedsiębiorczości imigrantów oraz uwarunkowań jej rozwoju,
2. Cele badawczo-poznawcze :

   - identyfikację czynników wpływających na decyzję Ormian o migracji do Polski,

   - identyfikację czynników wpływających na zdolność do zakładania własnej działalności gospodarczej w Polsce przez imigrantów ormiańskich,

   - ocena znaczenia wsparcia diaspory w procesie podejmowania i prowadzenia działalności przedsiębiorczości imigrantów ormiańskich w Polsce,

   - identyfikacja celów działalności gospodarczej imigrantów ormiańskich w Polsce.

3. Cel aplikacyjny – wypracowanie rekomendacji dla przedsiębiorców imigrantów.

Na potrzeby pracy Doktorant określił trzy hipotezy badawcze:

H1 : na własna działalność gospodarczą podejmowaną przez imigrantów ormiańskich w Polsce zasadniczy wpływ mają uwarunkowania związane z ich dążeniem do niezależności, operatywnością i dążeniem do uzyskania satysfakcjonującego wynagrodzenia, które zapewni odpowiedni poziom życia.

H2: Rozwój przedsiębiorczości imigrantów ormiańskich w Polsce ograniczony jest przez szereg barier o charakterze prawnym. fiskalnym oraz finansowym, co negatywnie wpływa na ich pozycję konkurencyjną i uniemożliwia skuteczną walkę na zintegrowanym rynku.

H3: Do zasadniczych celów ormiańskich przedsiębiorców należą zapewnienie środków dożycia rodzinie oraz zapewnienie jej pracy (strona 13 pracy).

Postawione cele, w moim przekonaniu, są trafnie postawione i dobrze porządkują dalszy tok postępowania badawczego. Postawienie ww. celów

szczegółowych umożliwiło Doktorantowi zaplanowanie badań, a także chroniło przed pominięciem ważnych aspektów badanego problemu.

Jednocześnie wyrażam ogólną opinię, iż Doktorant w pełni zrealizował założony cel główny i cele szczegółowe swojej rozprawy, prezentując opracowanie o właściwych walorach merytorycznych i praktycznych, w pełni odpowiadających wymogom rozprawy doktorskiej. Jednocześnie stwierdzam, iż przyjęta procedura badawcza pozwoliła Doktorantowi zweryfikować hipotezy badawcze.

4.Wykorzystane źródła informacji i metody badawcze

Rozważania podjęte w pracy opierają się zarówno na studiach literaturowych, analizie danych pierwotnych i wtórnych, jak też na wynikach własnych badaniach empirycznych o charakterze badań ilościowych i jakościowych. Studia literaturowe zostały przeprowadzone w oparciu o literaturę polską i zagraniczną. Dobór źródeł jest prawidłowy i adekwatny do poruszanej problematyki.

Na potrzeby analiz służących realizacji celów pracy Doktorant wykorzystał źródła danych pierwotnych i danych wtórnych. Dane wtóre dotyczyły głównie sytuacji migracyjnej w Armenii i obejmowały informacje zamieszczone w różnych raportach, w tym raporty MSWiA, Służby Migracji Republiki Armenii, jak też informacje zamieszczone w portalach informacyjnych różnych czasopism i instytucji. Dane pierwotne zostały zgromadzone przez Doktoranta w trakcie realizacji badań ilościowych i jakościowych, z wykorzystaniem wywiadu kwestionariuszowego oraz obserwacji uczestniczącej. Kwestionariusz składał się łącznie z 65 pytań, dotyczących ogólnych informacji o firmie, jej właścicielu / współwłaścicielu, informacji dotyczących założenia i funkcjonowania firmy oraz czynników motywujących do założenia przedsiębiorstwa i jego barier rozwojowych . Wywiad został przeprowadzonych w 131 przedsiębiorstwach w okresie od lutego do czerwca 2018 roku. W pracy Doktorant dokładnie omówił sposób

cały proces przygotowania do badań, jego przebieg, a następnie scharakteryzował próbę badawczą. Należy również podkreślić, iż Doktorant wykorzystał różnorodne metody analizy uzyskanych wyników badań empirycznych. I tak, trakcie analizy uzyskanych wyników badań pierwotnych wykorzystano wskaźniki procentowe struktury, średnie ważone oraz hierarchię wartości zmiennych. Natomiast w badaniach pogłębionych wykorzystał metody analizy współzależności oraz analizy czynnikowej.

Biorąc to pod uwagę należy podkreślić, że przyjęte źródła informacji są właściwe. Również zastosowane metody badawcze nie budzą żadnych wątpliwości. Źródła i zastosowane metody badawcze umożliwiły realizację głównego celu i celów szczegółowych rozprawy, jak też sformułowanie wielu interesujących wniosków i spostrzeżeń.

5.Struktura i zawartość merytoryczna dysertacji

Rozprawa doktorska p. mgr. Gora Martirosyana obejmuje wstęp, sześć rozdziałów, podsumowanie i rekomendacje. Do pracy dołączono również bibliografię, spis tabel i wykresów oraz kwestionariusz wywiadu. Całość rozprawy obejmuje 269 stron wydruku komputerowego, z czego 232 strony stanowią zasadniczą część rozprawy. W tekście rozprawy zamieszczono 53 tabele oraz zaprezentowano 18 wykresów.

Całość rozprawy można podzielić na trzy zasadnicze części. Część pierwsza ma charakter teoretyczny i obejmuje rozdziały pierwszy, drugi i trzeci. Część druga, zawarta w rozdziale czwartym, ma charakter metodyczno-empiryczny. Natomiast cześć trzecia (rozdziały piąty i szósty) ma charakter empiryczny.

Rozdział pierwszy ma charakter wprowadzający do rozprawy. Autor skoncentrował się w nim na istocie przedsiębiorczości, rozpoczynając swoje rozważania od omówienia genezy pojęcia przedsiębiorczości. Analizuje znaczenie tego pojęcia, zarówno na gruncie ekonomii klasycznej, jak uwzględniając współczesne nurty ekonomii. Istotne znaczenie mają

rozważania dotyczące umiejscowienia przedsiębiorczości jako subdyscypliny w naukach o zarządzania oraz przedsiębiorczości imigrantów oraz rozważania dotyczące poszczególnych rodzajów i typów przedsiębiorczości. Doktorant omawia typologie przedsiębiorczości najczęściej spotykane w literaturze przedmiotu, również biorąc pod uwagę ujęcie retrospektywne.

Rozważania zawarte w drugim rozdziale są kontynuacją rozważań podjętych w pierwszym rozdziale. Doktorant analizuje przedsiębiorczość imigrantów z punktu widzenia jej wpływu na gospodarkę. Wpływ ten jest istotny, w szczególności biorąc pod uwagę tworzenie nowych miejsc pracy, tworzenie innowacji, pośrednictwo na rynku globalnym, czy też wpływ na zwiększenie produktywności i wkład we wzrost gospodarczy. Stosunkowo dużo miejsca w tym rozdziale Doktorant poświęcił teoriom i modelom przedsiębiorczości imigrantów, biorąc pod uwagę zarówno teorie spotykane w ekonomii, jak i w socjologii. Dużą wartość poznawczą mają rozważania dotyczące badań na przedsiębiorczością imigrantów w Polsce. Badania na przedsiębiorczością imigrantów w Polsce obejmują takie grupy imigrantów, jak Ukraińców, Wietnamczyków, Chińczyków, Koreańczyków i Hindusów. Zakres badań jest jednak zróżnicowany i dotyczy rodzajów prowadzonej działalności, spotykanych barier, obsługiwanego rynku, planów dotyczących rozwoju działalności, charakteru firm i korzystania z kontaktów etnicznych. Doktorant analizuje też badania dotyczące zachowań przedsiębiorczych imigrantów polskich. Dotyczą one głównie przedsiębiorczości imigrantów z Polski w Wielkiej Brytanii, Niemczech, Kanadzie.

Rozdział trzeci został zatytułowany *„Ruchy migracyjne z Armenii i diaspora ormiańska"*. Doktorant rozpoczyna swoje rozważania od opisu sytuacji migracyjnej Armenii. Analizuje kolejne etapy ruchów emigracyjnych, stwierdzając, iż ile w okresie 1988- 2001 obserwowano masowe ruchy emigracyjne, to po 2001 roku tempo emigracji wyraźnie zwolniło. Interesujące rozważania dotyczą faz migracyjnych Ormian do Polski. Biorąc pod uwagę przedstawione przez Doktoranta, można zauważyć, iż Ormianie ogrywali

bardzo ważną rolę w gospodarce polskiej, zarówno w okresie „pierwszej fali" (okres pomiędzy X a XIX w.), jak też od lat 90. XX wieku. Zaprezentowane przez Doktoranta przykłady przedsiębiorców, wskazują również, iż istotną rolę w rozwoju przedsiębiorczości wśród imigrantów ormiańskich odgrywają relacje imigrantów z członkami diaspory.

Rozdział czwarty ma charakter metodologiczno-empiryczny. Doktorant zaprezentował w nim metodykę badań i scharakteryzował próbę badawczą. Na uwagę zasługuje fakt, iż Doktorant precyzyjnie charakteryzuje poszczególne etapy procedury badawczej, uzasadniając wybór poszczególnych metod badawczych, jak też metod doboru próby. Charakteryzując próbę badawczą, zastosował On wiele kryteriów, dotyczących zarówno badanych przedsiębiorstw, jak i osoby prowadzącej biznes. I tak, badane przedsiębiorstwa zostały zaprezentowane z uwzględnieniem takich kryteriów, jak forma prawna, podział ze względu na strukturę zatrudnienia, zasięg i rodzaj działalności, stosowana strategia bazowa. Natomiast przedsiębiorcy uczestniczący w badaniu zostali scharakteryzowani w oparciu o takie kryteria, jak wiek, wykształcenie, staż pracy, doświadczenie. w prowadzonej działalności oraz znajomość języków obcych.

Za najbardziej wartościową część pracy należy uznać rozważania podjęte w rozdziale piątym i szóstym. Stanowią one udaną próbę realizacji celu głównego i celów szczegółowych oraz weryfikacji przyjętych hipotez badawczych.

W rozdziale piątym Doktorant zaprezentował wyniki badań własnych dotyczących czynników przedsiębiorczości imigrantów ormiańskich w Polsce. W pierwszej kolejności omówił czynniki wpływające na decyzje o migracji do Polski. Wyodrębnił siedem takich czynników i zaprezentował ich istotność w skali pięciopunktowej. Z analizy uzyskanych wyników wynika, iż najbardziej istotnym czynnikiem wpływającym na decyzje migracyjne były czynniki ekonomiczne, a następnie socjalne. Istotną rolę odgrywały również czynniki prawne i polityczne. Natomiast czynniki o charakterze społecznym, rodzinnym, czy religijnym były mniej istotne przy podejmowaniu decyzji przez Ormian o

emigracji do Polski. Biorąc z kolej pod uwagę analizę czynników wpływających na podjęcie decyzji o rozpoczęciu własnej działalności przez imigrantów w Polsce, można zauważyć, iż do decydujących z nich można zaliczyć wewnętrzna potrzebę działania, potrzebę godziwych zarobków, jak też elastyczny czas pracy i potrzebę samodzielności. Należy podkreślić, iż Doktorant prezentując czynniki wpływające na podjęcie decyzji o podjęciu działalności przez Ormian w Polsce, nie ograniczył się do prostej analizy istotności tych czynników, ale zastosował również wyniki pogłębionej analizy w oparciu o metodę czynnikową. W tym celu opracował macierz korelacji pomiędzy wyjściowymi zmiennymi kryteriów czynników decydujących o rozpoczęciu działalności gospodarczej, która następnie została poddana rotacji metodą Quartimax, co pozwoliło zidentyfikować zmienne pierwotne, największym zakresie decydujące o postaci czynnika głównego. Wyniki przeprowadzonych badań pozwoliły zweryfikować Doktorantów jedną z przyjętych hipotez, zgodnie z którą, stwierdzono, iż na własną działalność gospodarczą podejmowaną przez imigrantów ormiańskich w Polsce mają uwarunkowania związane z dążeniem do niezależności, do operatywności i z dążeniem do uzyskania satysfakcjonującego wynagrodzenia, który zapewni odpowiedni poziom życia. Istotny wpływ na decyzje dotyczące migracji odgrywa również diaspora ormiańska, która rozwija się i aktywnie działa na gruncie wielu przedsięwzięć. Jak wynika z zaprezentowanych w pracy wyników badań, również działalność diaspory ormiańskiej można zaliczyć do podstawowych czynników wpływających na decyzję o wyborze Polski jako kraju zarobkowego. Diaspora ta udziela imigrantom zarówno pomocy finansowej, jak też prawnej, informacyjnej oraz pomocy w organizacji działalności gospodarczej i w znalezieniu miejsca zamieszkania. Interesujące rozważania zaprezentowano również w końcowej części rozdziału. Dotyczą one dywersyfikacji działalności gospodarczej prowadzonej przez imigrantów ormiańskich. Wynika z nich, iż dominującym obszarem działalności prowadzonej przez imigrantów ormiańskich był handel, usługi i gastronomia,

Jednakże w działalność ta ulega ewolucyjnym zmianom. Jak wynika z badań 36,6% respondentów wskazywało, iż zdywersyfikowało swoją działalność, a 39,6 % maiło takie plany. Na podjecie decyzji o dywersyfikacji działalności gospodarczej wpływało wiele motywów, tak jak np. chęć znalezienia nowej szansy biznesowe, czy wykorzystania posiadanej wiedzy i doświadczenia.

Rozdział szósty jest logiczną kontynuacją rozważań podjętych w rozdziale czwartym. Doktorant przedstawił wyniki badań dotyczących motywów rozwoju działalności gospodarczej przez przedsiębiorców ormiańskich w Polsce, barier i celów tej działalności. Szczególna uwaga w tym rozdziale została zwrócona na bariery rozwoju przedsiębiorczości. Doktorant omówił bariery rozwoju przedsiębiorczości imigrantów, które najczęściej omawia się w literaturze przedmiotu, a następnie zaprezentował wyniki badań własnych. Wyodrębnił te , które są najbardziej istotne, przedstawiając ranking barier, w poszczególnych obszarach działalności prowadzonych przez imigrantów, a następnie omówił wyniki analizy czynnikowej. Przeprowadzona analiza pozwoliła Doktorantowi zidentyfikować siedem głównych barier rozwoju przedsiębiorczości i prowadzenia działalności imigrantów ormiańskich w Polsce. Wśród tych barier najistotniejszą okazała się bariera kompetencji i umiejętności. Ponadto bardzo ważne znaczenie miały też bariery o charakterze prawnym i finansowym. Doktorant przyjął podobna metodę do prezentacji wyników badań dotyczących celów działalności gospodarczej prowadzonej przez imigrantów ormiańskich w Polsce. W pierwszej kolejności zaprezentował ranking istotności celów, a następnie omówił wyniki analizy czynnikowej, która pozwoliła mu na wyodrębnienie sześciu najważniejszych celów prowadzenia gospodarczej prowadzonej przez imigrantów ormiańskich. W końcowej części rozdziału zawarte są wyniki badań dotyczących sukcesji. Wyniki badań wskazują, iż sukcesja nie jest najbardziej prawdopodobnym scenariuszem rozwoju przedsiębiorstw prowadzonych przez Ormian w Polsce. Wyniki przeprowadzonych badań skłoniły Doktoranta do sformułowania wielu istotnych i ważnych rekomendacji dla praktyki gospodarczej. Zaprezentowane

w zakończeniu pracy rekomendacje mają dużą wartość praktyczną i mogą być przydatne dla imigrantów planujących uruchomić działalność gospodarczą w Polsce.

Przechodząc do szczegółowej oceny treści i zawartości rozprawy pragnę zwrócić uwagę, że tytuł jest w pełni zgodny z treścią i prezentowaną problematyką. Wszystkie części rozprawy stanowią logicznie i merytorycznie uzasadnioną całość, podporządkowaną realizacji celu głównego i celów szczegółowych rozprawy oraz weryfikacji hipotez.

6. Ocena formalna pracy

Dokonując oceny formalnej pracy, stwierdzam, iż temat pracy jest w pełni zrozumiany i informuje co jest przedmiotem oraz podmiotem pracy. Treść pracy odpowiada jej tytułowi. Objętość pracy i podział jej treści nie budzi zasadniczych zastrzeżeń. Maszynopis pracy został poprawnie zredagowany, chociaż zdarzają się pewne błędy, np. kolejność stron 2-4, czy nieprawidłowy tytuł tabeli 53 (strona 220). Praca spełnia wymagania stawiane przed tego typu opracowaniami. Język pracy jest poprawny i zawiera nomenklaturę odpowiednią dla nauk ekonomicznych. Sposób prezentacji wyników badań w formie tabel i rysunków oceniam pozytywnie.

7.Ocena merytoryczna pracy

Oceniając pracę brałam pod uwagę następujące kryteria:

1. Wybór problematyki badawczej i umiejętność postawienia nowego i inspirującego intelektualnie celu badawczego i stopień, w jakim badanie wzbogaciło teorię w zakresie badanego zagadnienia.
2. Znajomość literatury przedmiotu i umiejętność krytycznej jej analizy z punktu widzenia analizowanego problemu

3. Prawidłowość postawienia problemów badawczych, opracowania metodyki badań i sposobu ich przeprowadzenia
4. Prawidłowość konstrukcji pracy i poziom edytorski.

Ad.1. Wybór tematu rozprawy doktorskiej uważam za trafny. Temat jest ważny i aktualny. Wśród wielu prac z problematyki przedsiębiorczości, stosunkowo mało jest prac, które analizują proces przedsiębiorczości imigrantów, w tym imigrantów ormiańskich w Polsce. Tymczasem, jak wskazują na to dane statystyczne, od lat 90-tych XX w. imigranci ormiańscy odgrywają istotne znaczenie w gospodarce polskiej. Traktują oni niejednokrotnie Polskę jako kraj do stałego pobytu i są nastawieni na osiąganie długofalowego i stabilnego dochodu. Dlatego podejmują decyzje związane z tworzeniem i rozwojem własnej działalności gospodarczej. Całość omówionej pracy pokazuje zarówno aktualność i wagę, zarówno naukową, jak i praktyczną, analizowanych zagadnień, oraz rozległą wiedzę i umiejętne operowania nią przez Doktoranta. Przeprowadzone badania empiryczne pozwoliły Mu głębiej wejść w problematykę przedsiębiorczości imigrantów ormiańskich, poznać zarówno motywy podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej, jak też bariery z nią związane. Należy też podkreślić użyteczność przeprowadzonych badań zarówno dla obecnych przedsiębiorców, jak też tych imigrantów planujących uruchomienie działalności.

Ad. 2. Doktorant wykazał się bardzo dobrą znajomością literatury. W swojej rozprawie wykorzystała ogromną ilość literatury, zarówno obcojęzycznej, jak i polskiej, poświęconej omawianemu zagadnieniu. Obszerność cytowanej literatury znajduje odzwierciedlenie w przypisach i końcowej bibliografii. W istocie trudno byłoby wskazać na nieuwzględnione przez Autora jakiejś ważniejszej pozycji czy też poważniejsze luki bibliograficzne. Literatura ta została dobrze dobrana do analizowanej problematyki i właściwie wykorzystana. Należy również podkreślić, iż Doktorant nie ogranicza się tylko

do analizy literatury, ale rozważania opiera na własnych badaniach empirycznych.

Ad.3. We wstępie Doktorant prawidłowo określiła cel główny oraz cle szczegółowe pracy. Do tych celów nawiązywał w kolejnych rozdziałach pracy. W świetle wywodów zawartych w rozprawie należy stwierdzić, iż cele te zostały zrealizowane. Należy też podkreślić bardzo dobre przygotowanie pracy pod względem metodologicznym, na co składają się : jasno określone cele pracy, wyraźne sformowane hipotezy, umiejętność wykorzystania metod i technik badawczych oraz przejrzysta struktura pracy. Doktorant oparł swoje rozważania zarówno na obszernych studiach literaturowych oraz wynikach badań empirycznych, o charakterze badań ilościowych i jakościowych. Zarówno część teoretyczną, jak i empiryczną oceniam wysoko. Praca jest oryginalna i to w wielu wymiarach oraz na swój sposób nowatorska. Oryginalność badań przejawia się tak w zakresie zdefiniowania problemu, jak i w przyjętej metodzie badawczej oraz spojrzeniu na całość problematyki. Wyniki przeprowadzonych badań mogą być przydatne dla wszystkich zajmujących się problematyką przedsiębiorczości imigrantów, tak od strony teoretycznej, jak i praktycznej.

Ad. 4. Na podkreślenie zasługuje jasna konstrukcja pracy i dobra standaryzacja problemów. W związku z czym pracę czyta się dobrze, ciąg wywodów jest jasny.

8. Konkluzja końcowa

Przedstawiona rozprawa doktorska p. mgr. Gora Martirosyana została przygotowana pod opieką promotora oraz wskazuje na ogólną i szczegółową wiedzę teoretyczną Doktoranta w zakresie nauk społecznych, w dyscyplinie nauk o zarządzaniu i jakości. Przedstawiona praca pt. *„Uwarunkowania i perspektywy rozwoju przedsiębiorczości imigrantów ormiańskich w Polsce "*

jest rozprawą o cechach oryginalności. Do najważniejszych walorów rozprawy zaliczam :

- właściwe określenie luki badawczej,
- obszerny przegląd literatury przedmiotu,
- starannie zaprojektowany proces badawczy, prowadzący do osiągnięcia celów badawczych i weryfikacji przyjętych hipotez,
- określenie czynników determinujących rozwój działalności gospodarczej przez imigrantów ormiańskich w Polsce,
- analizę barier przedsiębiorczości imigrantów ormiańskich w Polsce,
- zaprezentowanie wiele ważnych rekomendacji dla praktyki gospodarczej oraz określenie kierunków dalszych badań.

Jednocześnie stwierdzam, że rozprawa p. mgr. Gora Martirosyana odpowiada wymogom stawianym rozprawom doktorskim oraz wnioskuję o jej przyjęcie i dopuszczenie Autora do publicznej obrony.

Krystyna Poznańska